

Til Barne- og familiedepartementet
postmottak@bdf.dep

14.3.2024

Høringssvar Hvaler menighetsråd/Hvaler kirkelige fellesråd i Borg Bd: Utkast til forskrift om tilskudd til kulturhistorisk verdifulle kirkebygg

Hvaler kirkelige fellesråd vil innledningsvis gi uttrykk for at en er glad for at det er utarbeidet en felles bevaringsstrategi med tilhørende bevaringsprogram. Begge våre kirker vil kunne inngå i bevaringsprogrammet. Hvaler har to særpregede kirker: Hvaler kirke, som er en godt bevart middelalderkirke i daglig bruk, og Spjærøy kirke (tegnet av Jacob Wilhelm Nordan). Spjærøy kirke er også særpregert i det den er bygget i granitt av stenhoggere som bodde og hogde lokalt på Hvaler.

Én bevaringsstrategi

Hvaler kirkelige fellesråd vil gi sin tilslutning til at det utarbeides én bevaringsstrategi med tre tilhørende bevaringsprogram, inndelt etter alder på kirkene. En ser også positivt på de fire innsatsprogrammene som er foreslått:

- bevaring,
- kunnskap og kompetanse,
- opplevelse og formidling samt
- engasjement og deltakelse.

Det er bra at det er foreslått en bred tilnærming i strategien, i det bevaring følges av en parallell satsing på kunnskap, kompetansebygging, formidling og deltakelse.

Særlig om innsatsområde 2 og 3

Det er viktig at det i tillegg til bevaring gis tilskudd til å få utarbeidet et tilstrekkelig godt kunnskapsgrunnlag om kirkenes historie, tilstand og kulturmiljøverdi. For Hvaler kirkes del er det også behov for å utvikle ny kunnskap der kunnskapsgrunnlaget har vist seg å være noe for svakt, både når det gjelder alder, byggeskikk (materialbruk), historie og plassering. Det er grunn til å anta at nærmere studier vi gi innsikt i interessante deler av kirke- og kulturhistorie for Hvalersamfunnet. Det er også nyere metoder som kan benyttes for en mer nøyaktig aldersdatering av kirken (blant annet dendrokronologi). Ved tidligere arbeider med restaurering og vedlikehold av kirker, er det også avdekket andre interessante detaljer som kan bidra til å kaste lys over kirkebyggenes tilstand og deres kulturhistoriske og kirkelige verdi. For Hvaler kirkes del dreier det seg om blant annet om materialvalg, biter av glassmalerier og et betydelig myntfunn som hver for seg kan gi innsikt i kirkens historiske betydning og kulturhistoriske utvikling.

Hvaler kirkelige fellesråd er av den oppfatning at det ikke bare må være unntaksvis at det tildeles tilskudd til prosjekter som kan bidra til økt kunnskap og kompetanse, men at det er tilstrekkelig midler til innsatsområde 2, 3 og 4. Noen av middelalderkirkene er relativt godt bevart i og med at menighet og kommune opp gjennom årene har sørget for vedlikehold. For slike viktige kirke- og kulturhistoriske bygg vil det stadig være behov for utbedringer og vedlikehold, og det må være mulig å søke om tilskudd til dette også i fremtiden. Det kan ikke være slik at det bare gis tilskudd til kirker der vedlikehold er forsømt.

Tilskuddsforvalter

Departementet har oppfordret høringsinstansene til å kommentere om det er mer hensiktsmessig å nærmere angi hvem som er tilskuddsforvalter. Slik forskriften nå er utformet, fremstår dette som noe uklart, og støtter at det bør fremstå klarere dersom en har en nærmere angivelse av hvem som er tilskuddsforvalter.

Mulighet for ikke listeførte kirker å kunne søke om midler.

Hvaler kirkelige fellesråd ønsker også å sette søkelyset på soknets 2. kirke, Spjærøy kirke som sto ferdig i 1891. Dette er en kirke bygd i lokalt hugget granitt av lokale stenhuggere. Den lokale muremesteren Peder Emmanuelsen Utengen, sto ansvarlig for arbeidene. Kirken er ikke listeført, men det burde likevel være mulig å kunne søke tilskudd til vedlikehold og utbedringer. I disse dager er vi i ferd med å avslutte forhandlingsrunder om å legge nytt utvendig tak på kirken. Flere av murfugene i tårnet og treverk i tårnvinduer og sakristivinduer er også klare for utskifting. I tillegg ønsker vi å installere luft til luft varmepumper i kirken for å redusere strømforbruk.

Hvaler kommune har vært ansvarsbevisste eiere og gitt oss muligheter til å vedlikeholde kirkene på en god måte, men for en liten kommune er det krevende å ha to gamle kirker. Erfaring viser at det stadig er behov for både investeringer og vedlikehold. Å kunne ha mulighet til å søke midler sentralt vil være av stor betydning.

Høringssvaret er behandlet og vedtatt i Hvaler FR 14.2.2024.

Med hilsen

Ole-Edvin Utaker sign
Leder av Hvaler kirkelige fellesråd

Jan Heier sign
Kirkeverge

Kopi til Hvaler kommune